

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές της Β' Συνθέσης: Βασιλεία Πέλλα, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ιωάννη Γιαννακόπουλο, Πηνελόπη Σουζαντάου και Μαρία Χυτήρογλου, Αντιπροέδρους του Αρείου Πάγου, Δημητρώλα Υφαντή, Ιωσήφ Τσαλαγιανδή, Ειρήνη Κολαύ, Χρήστο Βруνιάτη, Γεώργιο Χοϊμέ, Αβρόκμυ Θούα, Ιωάννη Φιοράκη, Γεώργιο Παπαηλιάδη, Γεώργιο Μιχαλά - Εισηγητή, Κωστούλα Φλουρή - Χαλεβίδου, Ναυσικά Φράγκου, Μαρία Κονιάτσου, Νικόλαο Πιπιλίγκα, Κυριάκο Οικονόμου, Ευφροσύνη Καλογεράτου - Ευαγγέλου, Γρηγόριο Κουτσούστα και Λουκά Μόρφη, Αρεοπαγίτες (κωλυομένων των λοιπών δικαστών της σύνθεσης).

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 18 Ιανουαρίου 2018, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Κωνσταντίνου Παρασκευαΐδη (κωλυομένης της Εισαγγελέως Ξένης Δημητρίου - Βασιλοπούλου) και της Γραμματέως Αγγελικής Αναφοιτή για να δικάσει την εξής υπόθεση μεταξύ: Του αναρρεσιόντος - καθού η κλήση: Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, που κατοικεαδρεύει στην Αθήνα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια του Αθηνά Αλεφάντη, Νομική Σύμβουλο του Κράτους, που κατέθεσε πρότασης. Των αναρρεσιβλήτων - καλούντων: 1) Ε. συζύγου Ι. Σ., το γένος ... και Β. Γ. και 2) Μ. συζύγου Σ. Κ., το γένος ... και Β. Γ., κατοίκων ..., οι οποίες εκπροσωπήθηκαν από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους Χρήστο Θωμά και Γεώργιο Γκεοούλη. Ο πρώτος κατέθεσε πρότασης. Του προσθέτως παρεμβαίνοντος - υπέρ των αναρρεσιβλήτων: Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "Ειδικός Διαβιβαστικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής" (Ε Δ Σ Ν Α.) που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπούμενου νόμιμα, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Βασίλειο Χατζηγιαννάκη, που κατέθεσε πρότασης. Του προσθέτως παρεμβαίνοντος - υπέρ των αναρρεσιβλήτων: Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "Δήμος Φυλίας", της περιφερειακής ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Δήμαρχό του και εδρεύει στα Άνω Λιόσια Αττικής, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο του Αλεξάνδρα Πισσάνη, που κατέθεσε πρότασης. Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 19-7-2013 ανακοπή το ήδη αναρρεσιόντος, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1376/2014 του ίδιου Δικαστηρίου και 3213/2015 του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε το Ελληνικό Δημόσιο με την από 5-11-2015 αίτησή του, επί της οποίας εκδόθηκε η 293/2017 απόφαση του Α2' Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, η οποία παρήγγειλε ενώπιον της Τακτικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου τον αναρρεσιβλήτη στο σκεπτικό μοναδικό λόγο της αίτησης αναίρεσης κατά της υπ' αριθμ. 3213/2015 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Με την από 24 Μαΐου 2017 κλήση των αναρρεσιβλήτων η υπόθεση φέρεται στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου. Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκι, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων, αφού έλαβαν με τη σειρά τον λόγο από τον Πρόεδρο ανέπτυξαν προφορικά τους σχετικούς ισχυρισμούς τους. Η πληρεξούσια του αναρρεσιόντος, η οποία αναφέρθηκε και στις προτάσεις της, ζήτησε την παραδοχή της αίτησης, οι πληρεξούσιοι των αναρρεσιβλήτων και των προσθέτως παρεμβαίνοντων, οι οποίοι αναφέρθηκαν και στις προτάσεις τους, ζήτησαν την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης. Ο Εισαγγελέας, αφού έλαβε τον λόγο από τον Πρόεδρο, πρότεινε να απορριφθεί ο σχετικός λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αρ.1 του Κ.Πολ.Δ. που

παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια, ως αβάσιμος. Κατόπιν αυτών ο Πρόεδρος έδωσε εκ νέου το λόγο στους πιο πάνω πληρεξούσιους των διαδίκων, οι οποίοι αναφέρθηκαν σε όσα προηγουμένως είχαν αναπτύξει. Κατά την 14 Ιουνίου 2018, ημέρα που συγκροτήθηκε το δικαστήριο αυτό προκειμένου να διασφαθεί την ανωτέρω υπόθεση ήταν παρόντες όλοι όσοι παρόντησαν ως ανωτέρω κατά τη συζήτηση της υπόθεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την 293/2017 απόφαση του Α2 Πολιτικού τμήματος του Αρείου Πάγου παραπέμφθηκε στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με διατάξεις των άρθρων 563 παρ.2 εδ. β του ΚΠολΔ, ο, από το άρθρο 559 αριθμός 1 ΚΠολΔ, μοναδικός λόγος της από 5-11-2015 αίτησης του Ελληνικού Δημοσίου για αναίρεση της 2313/2015 τελεσίδικης απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών, ο οποίος, με πλειοψηφία μιας ψήφου, έγινε δεκτός και ως βάσιμος. Η προσβαλλόμενη απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών είχε απορρίψει, ως αβάσιμη, την έρεση του αναρρεσιόντος Ελληνικού Δημοσίου κατά της 1376/2014 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Με την απόφαση αυτή απορρίφθηκε η ανακοπή του αναρρεσιόντος για ακύρωση της 27569/2013 διαταγής πληρωμής της δίκαιου του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε επί αιτήσεως των αναρρεσιβλήτων και υποχρέωσε το αναρρεσιόν Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει νομιμοστούς και νόμιμα μία από αυτές (δύο συνολικά), οι οποίες με την 195/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αναγνωρίστηκαν δικαιούχοι της αποζημίωσης για το αναγκαστικό απαλλοτριωθέν ακίνητό τους, το ποσό των 189.910 ευρώ, που αντιστοιχεί στην καθορισθείσα οριστικά με την 273/2013 απόφαση του Εφετείου Αθηνών αποζημίωσή τους. Στην εξεταζόμενη υπόθεση με την παραπεμπτική απόφαση ζητούμενο είναι, αν μπορούσε (νομιμοποιούσαν ενεργητικά) το αναρρεσιόν (Ελληνικό Δημόσιο) να προτείνει ως λόγο ακύρωσης της ανακοπόμενης διαταγής πληρωμής, την αυτοδικαίω άρση της απαλλοτρίωσης του ακινήτου των ερεσιβλήτων ήδη αναρρεσιβλήτων, με δεδομένο, ότι όχι μόνον παρήλαβε άπρακτη η προβλεπόμενη από το Σύνταγμα για τη συνέταξη της απαλλοτρίωσης προθεσμία του ενάμιαι έτους από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό καθορισμό της αποζημίωσης, αλλά επιπλέον παρήλαβε ακολούθως άπρακτη και η εν συνεχεία αυτής προθεσμία του ενός έτους που ο νόμος πρόβλεπε για την υποβολή από τις αναρρεσιβλήτες αίτησης προς διατήρηση της απαλλοτρίωσης, όπως καταφατικά δέχεται η πλειοψηφία των μελών του Τμήματος της παραπεμπτικής ως άνω απόφασης, ή αν η αυτοδικαίω ως άνω άρση της απαλλοτρίωσης αποβλέπouσα αποκλειστικά στο συμφέρον του καθ' ου η απαλλοτρίωση ιδιοκτητή, για να μην παραμείνει η κρυψθείσα σε βάρος του απαλλοτριωτή, επί μακρό χρονικό διάστημα εκκρεμής και μετέωρη, προς βλάβη των συμφερόντων του, μπορεί από αυτόν μόνον να προταθεί, όχι δε και από τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση, όπως δέχεται η μειοψηφία των μελών του Τμήματος της παραπεμπτικής ως άνω απόφασης. Κατά το διάταξη του άρθρου 80 ΚΠολΔ αν, σε δικα που εκκρεμεί μεταξύ άλλων, τρίτος έχει έννομο συμφέρον να νικήσει κάποιος διάδικος, έχει δικαίωμα, μέχρι την έκδοση μετὰκλήτης αποφάσεως, να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση για να υποστηρίξει τον διάδικο αυτόν και κατά τη διάταξη του άρθρου 81 παρ. 1 ΚΠολΔ η πρόσθετη παρέμβαση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται σε όλους τους διαδίκους. Από την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 80 ΚΠολΔ προκύπτει σαφώς, ότι πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και το πρώτον ενώπιον του Αρείου Πάγου. Το ότι στη διάταξη του άρθρου 573 παρ. 1 ΚΠολΔ, στην οποία αναριθμούνται οι εφορμοζόμενες και στην αναριτική διαδικασία άλλες (πλην αυτών του κεφαλαίου περί αναίρεσεως) διατάξεις του ΚΠολΔ, δεν μνημονεύεται και το άρθρο 80 ΚΠολΔ δεν αποτελεί επιχείρημα υπέρ της αντίθετης απόψεως, διότι οι διατάξεις του πρώτου βιβλίου του ΚΠολΔ, στο οποίο περιλαμβάνεται και το άρθρο 80, εφορμοζούνται σε όλες τις διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας ενώπιον του Αρείου Πάγου (ΟΛ ΑΠ 1/1996). Στην προκειμένη περίπτωση 1) το ΝΠΔΔ με την επωνυμία ΕΙΔΙΚΟΣ

ΔΙΑΒΑΘΜΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ και 2) το ΝΠΔΔ με την επωνυμία ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ άσκησαν το πρώτον ενώπιον της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου με ιδιαίτερα αυτοτελή δικόγραφο, που κατατέθηκαν στη γραμματεία του Αρείου Πάγου, αντίστοιχα από το καθένα, στις 13-11-2017 και 15-11-2017, τις από 13-11-2017 και 4-11-2017 πρόσθετες παρεμβάσεις υπέρ των αναρρεσιβλήτων καθ'ών η ανακοπή, ορίστηκε δε για τη συζήτηση των παρεμβάσεων αυτών δικάσιμος η 18η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με το προεκτεθέντα, παραδεκτός ασκήθηκαν οι ως άνω πρόσθετες παρεμβάσεις το πρώτον ενώπιον της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου καθόσον υπό τα εκτεθέντα σε αυτές τα παρεμβαίνοντα ΝΠΔΔ έχουν έννομο συμφέρον προς τούτο, αφού το μιν πρώτο με την επωνυμία ΕΙΔΙΚΟΣ ΔΙΑΒΑΘΜΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ επικαλείται στην παρέμβασή του, ότι αντανakaλαστική συνέπεια της τυχόν ακύρωσης της διαταγής πληρωμής κατά παραδοχή της ως άνω ανακοπής, με την επίκληση από το αναρρεσιόν της αυτοδικαίως άρσης της απαλλοτρίωσης, είναι να υποχρεωθεί αυτό να καταβάλει αποζημίωση στις ιδιοκτήτριες των ακινήτων (αναρρεσιβλήτες) που έχουν απωλέσει τη ιδιοκτησίες τους καθόσον είναι ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής και τα έννομα συμφερόντά του θιγόνται από την άποψη του πραγματικού και του νομικού ζητήματος από τις αντανakaλαστικές συνέπειες της απόφασης που θα εκδοθεί, ενώ το καθ'ου η παρέμβαση Ελληνικό Δημόσιο είχαν αναλάβει εκτός από την κατασκευή του έργου ΧΥΤΑ και την απόκτηση της γης για την εκτέλεση του έργου για το οποίο έγινε η απαλλοτρίωση, το δε δεύτερο με την επωνυμία ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ επικαλείται ότι, εντός της ίδιας αναρρεσιβλήτης πράξεως έκτασης υπάρχει ιδιοκτησία που που φαίνεται στον κτηματολογικό πίνακα και διὰρραμει στη επίδικη απαλλοτρίωσης με αριθμούς, ... και ... για την οποία το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών με την 129/2012 απόφαση του, δικάζοντας επί σχετικής αίτησεως του περί αναγνώρισης αυτού ως δικαιούχου της καθορισθείσης αποζημίωσης, απείχε από την έκδοση απόφασης. Ότι στη συνέχεια αυτό άσκησε κατά του καθ'ου η πρόσθετη παρέμβαση Ελληνικού Δημοσίου την από 30-8-2016 αγωγή του ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με την οποία ζητούσε να αναγνωριθεί κύριος και νομείς των περιγραφομένων στην αγωγή τμημάτων της ιδιοκτησίας του που απαλλοτριώθηκαν και να υποχρεωθεί το εναγόμενο να του καταβάλει την αντίστοιχη αποζημίωση της αναγκαστικής απαλλοτριωθείσης ιδιοκτησίας του. Ότι επί της αγωγής του αυτής εκδόθηκε η 2836/2017 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών η οποία ανέστειλε την έκδοση οριστικής απόφασης μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου επί της ένδικης από 5-11-2015 αναίρεσης του εναγομένου κατά της 3213/2017 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών, προκειμένου να επιτευχθεί ασφαλέστερη διάγνωση επί του θέματος εάν την αυτοδικαίω άρση της απαλλοτρίωσης μπορεί να προτείνει και ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση, δοθέντος ότι κατά τη συζήτηση της ως άνω αγωγής του προβλήθηκε από το εναγόμενο σχετικός ισχυρισμός περί άρσης της απαλλοτρίωσης και έτσι, με την έκβαση της δικής στην οποία παρεμβαίνει, θιγόνται και τα έννομα συμφερόντά του από την άποψη την οποία παρακαλεί και του νομικού ζητήματος από τις αντανakaλαστικές συνέπειες της απόφασης που θα εκδοθεί. Σύμφωνα με το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ: "Αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραγών". Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν ερμηνυστεί, ενώ συντρέχουν οι πραγματικές προϋποθέσεις, για την ερμηνεία του, ή αν ερμηνυστεί ενώ δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν ερμηνυστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή ερμηνεία, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή. Στην περίπτωση δε που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστάσεων, τα οποία ανελέγκτως δέχθηκε ως αποδεχθέντα το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο, ιδρύεται δε ο λόγος αυτός αναίρεσεως, αν οι πραγματικές παραδοχές της αποφάσεως καθιστούν προφανή την παραβίαση. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 17 παρ. 4 του Συντάγματος, η αποζημίωση που

ορίστηκε λόγω αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτου καταβάλλεται υποχρεωτικά το αργότερο μέσα σε ενάμιαι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης και σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως. Η διάταξη αυτή, όπως και οι όμοιες διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 1 του προισχύσαντος ν.δ. 797/1971 περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων και 11 παρ. 3 του ισχύοντος Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν.2882/2001), ως ισχύουν κατά το χρόνο που εκδόθηκε η απόφαση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, κατέστησαν την περoμένη έκδοσή της προσβαλλόμενη, τέθηκαν προς εξημέρευση του συμφερόντος του καθ' ου η απαλλοτρίωση, έτσι ώστε αυτή να μη μένει για μεγάλο χρονικό διάστημα εκκρεμής προς βλάβη του λόγω της δέουσας που συνεπάγεται για την ιδιοκτησία του. Έτσι, αποβλέποντας στο συμφέρον του καθ' ου η απαλλοτρίωση, ο οποίος ενδέχεται να επιβυθεί τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης, ο κοινός νομοθέτης θέσπισε διατάξεις που οδηγούν στην αναβίωση της απαλλοτρίωσης που ήρθε αυτοδικαίως. Ειδικότερα, με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.δ. 797/1971, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το αρθρ. 3 του ν. 212/1975, ορίστηκε ότι η αυτοδικαίω ανάκληση (άρση) της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης θεωρείται ως μη γενομένη, αν εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ενός έτους από την εκκίνηση της προθεσμίας του ενάμιαι έτους για την καταβολή της προσωρινά ή οριστικά καθορισμένης αποζημίωσης, ο καθ' ου η απαλλοτρίωση υποβάλλει στη Διεύθυνση Απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Οικονομικών έγγραφη δήλωση ότι επιθυμεί την περoμένη διατήρηση της απαλλοτρίωσης. Αντιστοίχη διάταξη δεν δέλαβε αρχικά ο ν. 2882/2001 (Κ Α Α.). Με βάση αυτό το νομοθετικό πλαίσιο, διαμορφώθηκε νομολογική η θέση ότι η αυτοδικαίω ανάκληση της απαλλοτρίωσης δεν λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο απεπαγγέλτως, αλλά πρέπει να προταθεί και προς τούτο νομιμοποιείται αποκλειστικά ο καθ' ου η απαλλοτρίωση, με το σκεπτικό ότι οι διατάξεις αυτές αποβλέπουν στο δικό του μόνον συμφέρον να μη παραμείνει η εις βάρος του αναγκαστική απαλλοτρίωση επί μακρόν μετέωρη και εκκρεμής (ΑΠ 1132/2003). Επίσης, με την 26/2010 απόφαση του ΑΕΔ, που επέλυσε τη διαφωνία μεταξύ των ολομελείων του Αρείου Πάγου (αριθ. 7/2007) και του Συμβουλίου Επικρατείας (αριθ. 3689/2009), έγινε δεκτό ότι η αυτοδικαίω ανάκληση θεωρείται ότι δεν έγινε, στην περίπτωση κατά την οποία ο καθ' ου η απαλλοτρίωση υποβάλλει προς το Υπουργείο έγγραφη δήλωση ότι επιθυμεί τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης εντός προθεσμίας ενός έτους από την πάροδο της τασομένης από την συνέταξη της απαλλοτρίωσης προθεσμίας του ενάμιαι έτους ερμηνευόντας στενώς, λόγω της απόλυτης διατυπώσεως της διατάξεως του άρθρου 17 παρ. 4 του Συντάγματος, η οποία ορίζει ότι σε περίπτωση που καταβάλει της αποζημιώσεως εντός της προβλεπόμενης σε αυτήν προθεσμίας του ενάμιαι έτους, "η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως", την, κατ' εξοίρεση της συνταγματικής διατάξεως της παρ. 4 του άρθρου 17, θεσπιζόμενη η οποία διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν.δ/τος 797/1971 ρύθμιση - η οποία, άλλωστε, δεν εναπολήφθηκε με τον κυρωθέντα με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ΦΕΚ Α' 17), υπό την έννοια ότι η αυτοδικαίως επερχόμενη άρση της απαλλοτριώσεως, λόγω μη συντελεσθέντος της εντός ενάμιαι έτους από την δημοσίευση της αποφάσεως περί προσωρινού καθορισμού της αποζημιώσεως ή, σε περίπτωση απ' ευθείας αιτήσεως για οριστικό προσδιορισμό της αποζημιώσεως, από την δημοσίευση της σχετικής δικαστικής αποφάσεως, θεωρείται γενομένη μόνον στην περίπτωση που ο καθ' ου η απαλλοτρίωση υποβάλει έγγραφη δήλωση στο Υπουργείο Οικονομικών ότι επιθυμεί την διατήρηση της απαλλοτριώσεως εντός έτους από την πάροδο της ανωτέρω τασομένης για την συνέταξη της προθεσμίας του ενάμιαι έτους. Και τούτο διότι μόνον από την υποβολή της δηλώσεως αυτής συνάγεται σαφώς και χωρίς να καταλείπονται αμφιβολίες, τόσο για τον καθ' ου όσο και για τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση, η βούληση του πρώτου, ο οποίος δικαιούται να ζητήσει και τη βεβαίωση περί της αυτοδικαίας άρσης της, για τη διατήρηση της απαλλοτριώσεως, ώστε να αίρεται, για λόγους ασφαλείας του

δικαίου, κάθε αμφιβολία ως προς την νομική κατάσταση του απαλλοτριωθέντος ακινήτου.

Στη συνέχεια ακολούθησε νομοθετική μεταβολή και με το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011 προστέθηκε νέα διάταξη στην παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001 (Κ.Α.Α.), που ορίζει: "Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως, εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμιση έτος από τη δημοσίευση της απόφασης, προσορισμού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδικαίως άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθηκε αυτοδικαίως λόγω παρέλευσης της ως άνω δεκαοκτώμηνης προθεσμίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτριωτική απόφαση, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την παρέλευση της προθεσμίας, περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης. Αν το αίτημα γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και υποχρεούται στην καταβολή της αποζημίωσης, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας".

Περαιτέρω, στο άρθρο 39 παρ. 3α εδάφ. στ' και ζ' του ν. 4024/2011 ορίστηκε ότι η ρύθμιση αυτή έχει αναδρομική ισχύ εφαρμόζομενη και επί απαλλοτριώσεων που είχαν αυτοδικαίως αρθεί λόγω παρέλευσης της παραπάνω προθεσμίας του ενάμιση έτους κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4024/2011 (27.10.2011), υπό την προϋπόθεση ότι οι ενδιαφερόμενοι θα υπέβαλαν την ανωτέρω αίτηση και υπεύθυνη δήλωση για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης μέχρι τις 31.12.2012. Επομένως, υπό την ισχύ της νέας ως άνω ρύθμισης καθίσταται σαφές ότι: α) η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως, εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμιση έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσορισμού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης, β) η αρμόδια διοικητική αρχή (αν το ζητήσει ο θιγόμενος ιδιοκτήτης) υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου πράξη με βεβαιωτικό χαρακτήρα για την επελθούσα αυτοδικαίως άρση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γ) εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης (που κατά τα ανωτέρω ήρθε αυτοδικαίως), έχουν το δικαίωμα μέσα σε ένα έτος από την παρέλευση της προθεσμίας αυτής να υποβάλουν (τυπική) αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρμόδια διοικητική αρχή, ζητώντας τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και την καταβολή της προσδιορισμένης αποζημίωσης, δ) το αίτημά τους δεν γίνεται πλέον άνω άλλου δεκτό, αλλά υποκείμενη στη διακριτική ευχέρεια της διοικητικής αρχής, η οποία σταθμιζόντας, ως υποχρέωση για την καταβολή της αποζημίωσης, τη σκοπιμότητα του έργου και γενικότερα το δημόσιο συμφέρον για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης, αποφασίζει επί αυτού κυριαρχικά. Τοῦτο, ἄλλωστε, συνάγεται και από τη συστηματική κατάταξη της διάταξης αυτής, η οποία αντιστέλλετο περικότερη ρύθμιση του ν. 4024/2011 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012- 2015" και έχει ενταχθεί στις διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012- 2015, που ψηφίστηκε με το ν. 3985/2011 και εξειδικεύθηκε με τις διατάξεις των ν. 3986/2011 και ν. 4002/2011. Η ένταξη της νέας ρυθμίσεως στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής συναρτάται αναγκαστικά με τη δημοσιονομική κατάσταση της Χώρας και την προώθηση των στόχων του μεσοπρόθεσμου πλαισίου για ώθηση στην ελληνική οικονομία και πάντως για μη περαιτέρω μεγέθυνση των ελλειμμάτων της ΓΓ' αυτή και η απόφαση της διοίκησης για διατήρηση της απαλλοτρίωσης, κατ' εφαρμογή της νέας διατάξεως, δεν συνιστά δέσμια αρμοδιότητα αλλά ρητά αφιερώκε στη διακριτική της

με την πλήρωση των προαναφερθεισών προϋποθέσεων. Η αυτοδικαίως ανάκληση της απαλλοτρίωσης δεν λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, αλλά πρέπει να προβληθεί από τον καθ' ου η απαλλοτρίωση, διότι μόνο προς το συμφέρον αυτού έχει θεσπιστεί από το Σύνταγμα. Ο υπόχρεος καταβολής της αποζημίωσης δεν δύναται να αντρείψει την υποχρέωσή του με την άρνησή του να καταβάλει την δικαστικώς ορισμένη αποζημίωση, επικαλούμενος στελέσσαφρα αδυναμία εξεύρεσης απαραίτητων πιστώσεων, όταν μάλιστα το δημόσιο, ως υπόχρεο, έχει καταβάλει τα ακίνητα και έχει αρχίσει την εκτέλεση του έργου για το οποίο κηρύχθηκε η απαλλοτρίωση, πολύ δε περισσότερο όταν έχει εκτελέσει το έργο.

β) Υπό την ισχύ της νέας ρύθμισης του άρθρου 39 παρ. 3α' του Ν. 4024/2011 εξυπηρετούνται τα συμφέροντα τόσο των καθ' ών η απαλλοτρίωση ιδιοκτητών, γιατί παύει να είναι μετέωρη και εκκρεμής η απαλλοτριωθείσα και δεσμευθείσα ιδιοκτησία τους, όσο και του υπέρ ου η απαλλοτρίωση δημοσίου ή άλλου φορέα δημοσίου, γιατί αποφεύγεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης και η καταβολή τόκων υπερημερίας, αλλά και το πρόσθετο οικονομικό κόστος εξαιτίας της επανακήρυξης της απαλλοτρίωσης και του καθορισμού αυξημένων κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, λόγω του μεταγενέστερου χρόνου υπολογισμού, νέων τιμών μονάδος.

γ) Υπό την αποκρουσμένη εκδοχή ότι: Α) Αν παρέλθει άπρακτη η προαναφερθείσα προθεσμία του ενός έτους ή απορριφθεί η αίτηση του δικαιούχου της αποζημίωσης, οριστικοποιείται η άρση της απαλλοτρίωσης και δεν γεννώνται πλέον δικαιώματα και υποχρεώσεις από αυτήν και β) Οι την άρση της απαλλοτρίωσης δεν μπορεί να επικαλεστεί μόνο ο καθ' ου η απαλλοτρίωση, εφόσον το απαλλοτριωθέν ακίνητο έχει καταληφθεί και κατέχεται από το φορέα εκτέλεσης του έργου, ο κύριος του ακινήτου νομιμοποιείται πλέον αναγκαστικά να στραφεί κατά του ίδιου φορέα δικαστικά και να ζητήσει αποζημίωση τόσο για την αξία του ακινήτου όσο και για τις συνακόλουθες ζημιωγόνες συνέπειες από την στέρηση απόλαυσης του (ακινήτου) κατά τον ενδιάμεσο χρόνο από την κατάληψή του, τελικά δεν επιτυγχάνεται οποιοδήποτε επωφελής δημοσιονομικός στόχος υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

δ) Με την ως άνω διάταξη του άρθρου 39 παρ. 3α' του Ν. 4024/2011 παρέχεται η δυνατότητα αναδρομικής ισχύος της ρύθμισης σε περιπτώσεις που έχουν αρθεί αυτοδικαίως και έχουν κηρυχθεί με τις διατάξεις του Ν. 2882/2001, μέχρι την έναρξη της ισχύος του (27-10-2011), προκειμένου να αντιμετωπιστούν, ορκετές περιπτώσεις αυτοδικαίως άρσης που έχουν συμβεί τα τελευταία χρόνια λόγω αδυναμίας εξεύρεσης των απαραίτητων πιστώσεων και ενώ το δημόσιο έχει καταβάλει τα ακίνητα και έχει αρχίσει η εκτέλεση των έργων. Στην περίπτωση αυτή οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης μέχρι την 31-12-2012.

ε) Με το άρθρο 131 του Ν. 4070/2012 προστέθηκε η παράγραφος 10. του άρθρου 20 του Ν. 2882/2001, σύμφωνα με την οποία, εφόσον η απαλλοτρίωση έχει αρθεί αυτοδικαίως κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 11 ή ανακληθεί νομίμως κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 11, δεν υφίσταται δικαίωμα του καθ' ού η απαλλοτρίωση για την έγερση κατοχυρωμένης αγωγής με αντικείμενο την καταβολή της οριστικής αποζημίωσης. Σύμφωνα, όμως, με την μεταβατική διάταξη του άρθρου 146 του ίδιου νόμου 4070/2012, προοριζόμαστε ποίες από τις νέες διατάξεις εφαρμόζονται αποκλειστικά στις απαλλοτριώσεις που κηρύσσονται από την έναρξη της ισχύος του και εφεξής (10-4-2012) (παρ. 1) και ποίες εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών απαλλοτριώσεων (παρ. 2). Στις τελευταίες δε αυτές διατάξεις δεν αναφέρεται ρητά το τροποποιηθέν άρθρο 20 του Ν. 2882/2001. Με βάση την γενικευμένη παραδοχή ότι η αυτοδικαίως άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης εξυπηρετεί μόνον το συμφέρον του καθ' ου, γίνεται τελικά δεκτό ότι μόνον από αυτόν μπορεί να προσβεί η αυτοδικαίως άρση της, όχι δε και από τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση ή από τον υπόχρεο προς καταβολή της αποζημίωσης. Στην προκειμένη περίπτωση προκύπτει από την παραδεκτή επισκόπηση της προσβαλλόμενης εφετειακής απόφασης (άρθρ. 562§2 ΚΠολΔ) ότι

ευχέρεια με βάση το δημόσιο συμφέρον και τη σκοπιμότητα του έργου στα πλαίσια πάντοτε της επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων του μεσοπρόθεσμου πλαισίου. Επομένως, σε αντίθεση με το προ του άρθρου 39 παρ. 3α ν. 4024/2011 καθεστώς, υπό τις νέες ρυθμίσεις δεν αρκεί μόνη η υποβολή από το θιγόμενο ιδιοκτήτη δήλωσης για τη διατήρηση της αυτοδικαίως αρθείσας απαλλοτρίωσης, αλλά πρέπει επιπροσθέτως το σχετικό αίτημα του να γίνει αποδεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση, και ε) αν το αίτημα του καθού η απαλλοτρίωση γίνει δεκτό από την αρχή αυτή, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης (αφού ισχύει η ήδη καθορισμένη) ούτε η αναζήτηση (από τον δικαιούχο της αποζημίωσης) τόκων υπερημερίας. Η υποβολή της ως άνω δήλωσης απαιτείται για την ενγνέρωση του Υπουργείου προς έκδοση της σχετικής πράξης για ανάκληση της απαλλοτρίωσης, η οποία έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα(Ο.Α. ΑΠ. 7/2007). Η αυτοδικαίως ως άνω ανάκληση της απαλλοτρίωσης, αποβλέπουν αποκλειστικώς στο συμφέρον του καθ' ού η απαλλοτρίωση ιδιοκτήτης, για να μην παραμένει σε βάρος του η κηρυχθείσα σε βάρος του απαλλοτρίωση, επί μακρό χρονικό διάστημα εκκρεμής και μετέωρη, προς βλάβη των συμφερόντων του, λόγω της δέσμευσης της ιδιοκτησίας του μπορεί από αυτόν και μόνον να προσβεί, όχι δε και από τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση. Κατά συνέπεια η προθεσμία αυτή ούτε αποκλείει την κατά τη διάρκεια της υποχρέωσης καταβολής της αποζημίωσης που προοριζόσταντε οριστικώς ούτε, στην περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της επιφέρει απόσπαση της εξίσωσης αποζημίωσης από την ανωτέρω αιτία για το δικαιοχώ, που όχι μόνον δεν την επικαλείται αλλά, αντίθετα, ασκεί αγωγή επίδικασής της εν λόγω αποζημίωσης ή εκδίδει διαταγή πληρωμής ως τίτλο για την είσπραξη της καθορισθείσας αποζημίωσης.

Περαιτέρω, με την παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 2882/2001 ορίζονται τα εξής: "Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξη της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξη της δεν ασκηθεί αίτηση για το δικαστικό καθορισμό της αποζημίωσης ή δεν καθορισθεί αυτή εξουδίκως. Η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευση της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωση μετά τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης. Η πράξη ανάκλησης της απαλλοτρίωσης εκδίδεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως". Εξ' άλλου, η παρ. 4 του ίδιου άρθρου 11 του Ν. 2882/2001 ορίζει τα εξής: "Εάν περάσουν άπρακτες οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 προθεσμίες ή εκδοθεί πράξη αρνητική, κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριωμένο ακίνητο, την έκδοση δικαστικής απόφασης, με την οποία να ακυρώνεται η προσβληθείσα πράξη ή παράλειψη και να βεβαιώνεται η αυτοδικαίως ή υποχρεωτικώς επελθούσα άρση της απαλλοτρίωσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως η διαδικασία που ορίζεται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1990), πλην του άρθρου 66 αυτού. Στη δικη καλείται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και το Δημόσιο. Η εκδιδόμενη απόφαση είναι ανέκκλητη". Οι διατάξεις αυτές θεσπίζονται προς το συμφέρον του καθ' ου η απαλλοτρίωση, για να μην παραμένει για πολύ χρόνο εκκρεμής η απαλλοτρίωση και να μην υφίσταται βλάβη από την μακροχρόνια δέσμευση της περιουσίας του. Άρα, η αυτοδικαίως ανάκληση της απαλλοτρίωσης με την παρέλευση του δεκαοκταμήνου για την καταβολή της καθορισθείσας αποζημίωσης και η άκαρπη παρέλευση της τετραετίας για τον καθορισμό της αποζημίωσης, δεν λαμβάνονται υπ'αποψη άνεγγελα υπόψη από το δικαστήριο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται από τον καθ' ου η απαλλοτρίωση (Ο.Α.ΑΠ 7/ 2007), ενώ ο υπέρ ου και ο υπόχρεος για τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης δεν μπορούν να προβάλλουν την ανωτέρω αυτοδικαίως ανάκληση της. Από τον συσχετισμό με την αντίπαρσολή των προαναφερθεισών διατάξεων προκύπτουν και τα ακόλουθα:

α) Αυτοδικαίως ανάκληση, όπως αρκεί από την προαναφερθείσα διαταξεί, θεωρείται αυτή που επέρχεται αυτοδικαίως, δηλαδή άμεσα από το νόμο (ipso jure)

αυτή αναφορικά με τον πρώτο λόγο της ένδικης ανακοπής δέχθηκε, μεταξύ άλλων, ως προς την ουσία της υπόθεσης και τα ακόλουθα: "Με την υπ' αριθ. 5364/27.2.2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή διορθώθηκε με την υπ' αριθ. 30511/36454/31.12.2008 απόφαση του ίδιου οργάνου και αμφοτέρως οι αποφάσεις δημοσιεύονται νόμιμα... κηρύχθηκε αναγκαστική απαλλοτρίωση για λόγους δημόσιας ωφέλειας και ειδικότερα για την κατασκευή 'Α' Φάσης 2ου Χώρου Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων Δυτικής Αττικής" έκτασης εμβαδού 962.809,88 m2, στη θέση ..., του Δήμου Φυλής Αττικής... Η απαλλοτρίωση κηρύχθηκε από τον Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Αττικής, με βάση..., από το Ταμείο Συνοχής της Ε.Ε. κατά 75% και εθνική συμμετοχή κατά 25%. Εντός της απαλλοτριωμένης έκτασης βρίσκεται και ιδιοκτησία των ερεσιβλητών (ήδη αναερισβλητών), η οποία με τον αριθμό καταστατικό πίνακα ..., έχει εμβαδόν 3.036 m2, βρίσκεται στην ειδικότερη θέση ..., του Δήμου Φυλής. Με την υπ' αριθ. 371/2010 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδας αποζημίωσης του απαλλοτριωθέντος ακινήτου στο ποσό των 200 ευρώ/m2, ενώ με την υπ' αριθ. 273/2013 απόφαση του αυτού Δικαστηρίου καθορίστηκε η οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης στο ποσό των 140 ευρώ/m2. Ακολούθως με την υπ' αριθ. 195/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών οι ερεσιβλητές αναγνωρίστηκαν δικαιούχοι της καθορισθείσας αποζημίωσης, ανάλογα η κάθε μία με το ποσοστό της συνιδιοκτησίας της στη μερικότερη έκταση των 2.713 m2, η οποία αποδείχθηκε ότι ανήκει στα συνιδιοκτήρια τους. Κατόπιν αιτήσεως των ερεσιβλητών εκδόθηκε η υπ' αριθ. 27.569/ 2013 προσβαλλόμενη με την ένδικη ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου (εκκαλούντος) διαταγή πληρωμής της αρμόδιας Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δυνάμει της οποίας το εκκαλούν (αναερισέων) υποχρεώθηκε να καταβάλει στις ερεσιβλητές, ως δικαιούχους αποζημίωσης, το ποσό των 189.910 ευρώ σε εκάστη εκ αυτών... πλέον τόκων και δικαστικών εξόδων... Η 371/2010 απόφαση, με την οποία καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδας αποζημίωσης... δημοσιεύτηκε στις 17.5.2010. Επομένως από τότε μέχρι τις 17.11.2011 παρήλθε χρονικό διάστημα ενόμιμο έτους, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει συντελεστεί η αναγκαστική απαλλοτρίωση του ακινήτου των ερεσιβλητών με την εκ μέρους του εκκαλούντος προσήκουσα σ' αυτές καταβολή της αποζημίωσης... οπότε επήλθε η αυτοδικαίως άρση της. Περαιτέρω, οι ερεσιβλητές δεν υπέβαλαν μέσα σε ένα έτος από την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας αίτηση και υπεύθυνη δήλωση στην αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση για τη διατήρηση της, ήτοι μέχρι τις 17.11.2012, δεδομένου ότι από τις 27.10.2011 τέθηκε σε ισχύ το άρθρ. 39 του ν. 4024/2011, ή ες κάθε περίπτωση έως τις 31.12.2012, ως εκ του ότι παρ'αυξήνης η δυνατότητα αναδρομικής ισχύος της σχετικής ρύθμισης και για απαλλοτριώσεις που είχαν ήδη αυτοδικαίως αρθεί. Σχετική αίτηση και υπεύθυνη δήλωση υπέβαλαν οι ερεσιβλητές στην αρμόδια υπηρεσία εκπρόθεσμα, στις 13.9.2013. Επομένως, στις 15.5.2013, που οι ερεσιβλητές κατέθεσαν αίτηση στη Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και εκδόθηκε η προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής, είχε ήδη παρέλθει χρονικό διάστημα ενάμιση έτους από την απόφαση του προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης, χωρίς μέσα σ' αυτό να συντελεστεί η απαλλοτρίωση, η οποία έτσι ήρθε αυτοδικαίως, αφού οι ερεσιβλητές δεν υπέβαλαν ακολούθως εντός έτους από της ανωτέρω προθεσμίας, άλλως έως τις 31.12.2012, αίτηση και υπεύθυνη δήλωση περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης. Όμως η αυτοδικαίως αυτή ανάκληση της απαλλοτρίωσης... αποβλέπουν μόνο στο συμφέρον των ερεσιβλητών, μπορεί να προσβεί μόνο από αυτές και όχι από το εκκαλούν Ελληνικό Δημόσιο...". Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο εκρίνε ότι η ήδη αναερισέων Ελληνικό Δημόσιο δεν νομιμοποιούταν να προτείνει τον πρώτο λόγο της ένδικης ανακοπής του και ορθά εφάρμοζε απορριπτική με την πρωτόδικη απόφαση ο λόγος αυτός, με τον οποίο το αναερισέων Ελληνικό Δημόσιο ζήτησε την ακύρωση της ανακοπόμενης διαταγής πληρωμής, ισχυριζόμενο ότι χωρίς νόμιμη αιτία εκδόθηκε η διαταγή αυτή πληρωμής, αφού κατά το χρόνο που

<p>ζητήθηκε η έκδοση της είχε ήδη αρθεί αυτοδικαίως η αναγκαστική απαλλοτρίωση του ακινήτου των αναρρισεβλήτων. Έτσι που έκρινε το Εφετείο με συνέπεια να απορρίψει το σχετικό λόγο της έφεσης του αναρρισεβόντος Ελληνικού Δημοσίου κατά της πρωτόδικης απόφασης δεν έφαρκε και ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικοί δικούς διατάξεις των άρθρ. 751 και 1153 του Κ.Α.Α.Α. (ν. 2882/2001), αφού κατά τις νομικές ανέσεις που προηγήθηκαν, δεν μπορούσε και το Ελληνικό Δημόσιο να προτείνει ως λόγο ακύρωσης της ανακαταμένης διαταγής πληρωμής την αυτοδικαίω όρη της απαλλοτρίωσης του ακινήτου των αναρρισεβλήτων, επειδή όχι μόνον παρήλθε άπρακτη η προβλεπόμενη για τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης προθεσμία του ενάμιο έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό καθορισμό της αποζημίωσης, αλλά παρήλθε ακολούθως άπρακτη και η εν συνεχεία αυτής προθεσμία του ενός έτους για την υποβολή από τις αναρρισεβλήτες αίτησης προς διατήρηση της απαλλοτρίωσης. Η θέση αυτή πέρα από τα προαναφερόμενα είναι σύμφωνη και με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4024/2011, σχετικά με την αντικατάσταση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 2882/2011 δια της παρ. 3 του άρθρου 39 του ν.4024/2011, στην οποία ρητά αναφέρεται "ότι σκοπός της συνταγματικής ρύθμισης, κατά τη νομολογία, είναι η προστασία του ιδιοκτήτη και μόνον αυτός μπορεί να επικαλεστεί την όρη και όχι ο υπέρ του η απαλλοτρίωση", (σελ. 23 της αιτιολογικής έκθεσης του ν. 4024/2011) και εννοείται και από το άρθρο 74 του Ν 4530/30-3-2018, με το οποίο αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2882/200, όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με την παρ. 3α του άρθρου 39 του ν.4024/2011, που ψηφίστηκε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο αυτό και που έχει ως ακολούθως "Κατ' εξάφραση των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου στις περιπτώσεις που υφίσταται κατάληψη του ακινήτου κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει δήλωση διατήρησης της απαλλοτρίωσης μέχρι 31.12.2018 με την προϋπόθεση ότι δεν έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών από το χρόνο που έχει επέλθει η αυτοδικαίω όρη αυτής. Στην περίπτωση αυτή η δήλωση διατήρησης της απαλλοτρίωσης γίνεται υποχρεωτικά αποδεκτή από την αρχή που έχει κηρύξει την απαλλοτρίωση, εφαρμόζόμενων αναλόγως των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου.". Επομένως, το δικαστήριο της ουσίας που έκρινε ομοίως ότι ο σχετικός λόγος της ανακατής του αναρρισεβόντος Ελληνικού Δημοσίου ήταν απορριπτός, γιατί δεν εννομοποιήτο ενεργητικό το αναρρισεβόν στην προβολή του, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προδιαληφθείσες ουσιαστικοί δικαίου διατάξεις και ο περί αυτού μοναδικός λόγος αναιρέσης από το άρθρο 559 αριθμ. 1 του ΚΠολΔ, που παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια είναι αβάσιμος. Κατά τη γνώμη όμως δύο μελών του δικαστηρίου, των Αρεοπαγιτών Ίωσηφ Τσαλαγιαννίδη και Αβρακόμη Θούα, έπρεπε να γίνουν δεκτός ο από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ μοναδικός λόγος της αιτήσεως αναρρέσεως και να αναρρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.δ. 797/1971, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 3 του ν. 212/1975, ορίστηκε ότι η αυτοδικαίω ανάκληση (όρη) της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης θεωρείται ως μη γενόμενη, αν εντός αναρριπτικής προθεσμίας ενός έτους από την εκκίνηση της προθεσμίας του ενάμιο έτους για την καταβολή της προσωρινά ή οριστικά καθορισμένης αποζημίωσης, ο καθού η απαλλοτρίωση υποβάλλει στη Διεύθυνση Απαλλοτρίωσης του Υπουργείου Οικονομικών έγγραφη δήλωση ότι επιθυμεί την περαιτέρω διατήρηση της απαλλοτρίωσης. Αντίστοιχη διάταξη δεν διέλαβε αρχικά ο ν. 2882/2001 (Κ.Α.Α.Α.). Με βάση αυτό το νομοθετικό πλαίσιο, διαμορφώθηκε νομολογιακά η θέση ότι η αυτοδικαίω ανάκληση της απαλλοτρίωσης δεν λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, αλλά πρέπει να προταθεί και προς τούτο νομιμοποιείται αποκλειστικά ο καθού η απαλλοτρίωση, με το σκεπτικό ότι οι διατάξεις αυτές αποβλέπουν στο δικό του μόνον συμφέρον, να μη παραμείνει η εις βάρος του αναγκαστική απαλλοτρίωση επί μακρόν μετέωρη και εκκρεμής (ΑΠ 1132/2003). Επίσης, με την υπ' αριθ. 26/2010 απόφαση του ΑΕΔ που επέλυσε τη διαφωνία μεταξύ των ολομελειών του Αρείου Πάγου (αριθ. 7/2007) και του</p>	<p>Συμβουλίου της Επικρατείας (αριθ. 3689/2009) έγινε δεκτό ότι η αυτοδικαίω ανάκληση θεωρείται ότι δεν έγινε, στην περίπτωση κατά την οποία ο καθού η απαλλοτρίωση υποβάλλει προς το Υπουργείο έγγραφη δήλωση ότι επιθυμεί τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης εντός προθεσμίας ενός έτους από την πάροδο της ταυρούνης για την συντέλεση της απαλλοτρίωσης προθεσμίας του ενάμιο έτους. Συνεπώς, εάν δεν έχει υποβληθεί η ανωτέρω τυπική έγγραφη δήλωση, δεν ασκούν καμία επιρροή στην ήδη επελεύσασ, κατά το άρθρο 17 παρ. 4 του Συντάγματος και την σύμφωνη προς αυτό διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν.δ. 797/1971, αυτοδικαίω όρη της απαλλοτρίωσης ενεργεί όχι μόνον του υπέρου η απαλλοτρίωση (λ.χ. παρακατάθεση αποζημιώσεως), αλλά και ενέργειες, δικαστικές ή εξωδίκες, του καθού η απαλλοτρίωση, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μετά την πάροδο της προβλεπόμενης για την συντέλεση της προθεσμίας (λ.χ. έγερση αγωγής προς επίδοσης της αποζημίωσης, συνέχιση σχετικής δίκης, που όργισε πριν από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, είσπραξη αποζημιώσεως). Επομένως ότι στις ανωτέρω διατάξεις δεν προβλέπεται ευχέρεια της Αρχής (Διεύθυνση Απαλλοτρίωσης του Υπουργείου Οικονομικών) να μη δεχθεί και να απορρίψει την ως άνω δήλωση του καθού. Στη συνέχεια ακολούθησε νομοθετική μεταβολή και με το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011 προστέθηκε νέα διάταξη στην παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001 (Κ.Α.Α.Α.), που ορίζει: "Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αρείται αυτοδικαίως, εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμιο έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελεύσασ αυτοδικαίω όρη. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθηκε αυτοδικαίω λόγω παρέλευσης της ως άνω δεκαοκτάμηνης προθεσμίας, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για την υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτρίωτική απόφαση, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την παρέλευση της προθεσμίας, περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης. Αν το αίτημα γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και υποχρεούται στην καταβολή της αποζημίωσης, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας". Περαιτέρω, στο άρθρο 39 παρ. 3α εδ. στ' και ζ' του ν. 4024/2011 ορίστηκε ότι η ρύθμιση αυτή έχει αναδρομική ισχύ εφαρμόζόμενη και επί απαλλοτρίωσης που είχαν αυτοδικαίω όρη λόγω παρέλευσης της παραπάνω προθεσμίας του ενάμιο έτους κατά την έναρξη ισχύος του ν.4024/2011 (27.10.2011), υπό την προϋπόθεση ότι οι ενδιαφερόμενοι θα υποβάλουν την ανωτέρω αίτηση και υπεύθυνη δήλωση για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης μέχρι της 31.12.2012. Επομένως, υπό την ισχύ της νέας ως άνω ρύθμισης καθίσταται σαφές ότι: α) η αναγκαστική απαλλοτρίωση είναι αυτοδικαίω, εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμιο έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης, β) η αρμόδια διοικητική αρχή (αν το ζητήσει ο θιγόμενος ιδιοκτήτης) υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου πράξη με βεβαιωτικό χαρακτήρα για την επελεύσασ αυτοδικαίω όρη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γ) εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης (που κατά το ανωτέρω ήρθη αυτοδικαίω), έχουν το δικαίωμα μέσα σε ένα έτος από την παρέλευση της προθεσμίας αυτής να υποβάλουν (τυπική) αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρμόδια διοικητική αρχή, ζητώντας τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και την καταβολή της προπροσδιορισμένης αποζημίωσης, γ) το αίτημά τους δεν γίνεται πλέον άνευ άλλου δεκτό, αλλά υπόκειται στη διοικητική ευχέρεια της διοικητικής αρχής, η οποία σταθμίζοντας, ως υπόχρεη για την καταβολή της αποζημίωσης, τη σκοπιμότητα</p>
<p>του έργου και γενικότερα το δημόσιο συμφέρον για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης, αποφασίζει επ' αυτού κυριαρχικά. Τούτο, άλλωστε, συνάγεται και από τη συστηματική κατάσταση της διατάξης αυτής, η οποία αποτελεί μερικότερη ρύθμιση του ν. 4024/2011 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενίοτε μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015" και έχει ενταχθεί στις διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015, που ψηφίστηκε με το ν. 3985/2011 και εξειδικεύθηκε με τις διατάξεις των ν. 3986/2011 και ν. 4002/2011. Η ένταξη της νέας ρύθμισης στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο που μεσοπρόθεσμο πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής συντάσσεται αναγκαστικά με τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας και την προώθηση των στόχων του μεσοπρόθεσμου πλαισίου να ώθηση στην ελληνική οικονομία και πάντως για μη περαιτέρω μεγένθυση των ελλειμμάτων της. Γι' αυτό και η απόφαση της διοίκησης για διατήρηση της απαλλοτρίωσης, κατ' εφαρμογή της νέας διατάξεως, δεν συνιστά δέσμια αρμοδιότητα, αλλά ρητά αφέθηκε στη διοικητική της ευχέρεια με βάση το δημόσιο συμφέρον και τη σκοπιμότητα του έργου στα πλαίσια πάντοτε της επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων του μεσοπρόθεσμου πλαισίου. Επομένως, σε αντίθεση με το προ του άρθρου 39 παρ. 3α ν. 4024/2011 καθεστώς, υπό τις νέες ρυθμίσεις δεν αρκεί μόνη η υποβολή από το θιγόμενο ιδιοκτήτη δήλωσης για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης, που έχει αυτοδικαίως αρθεί, αλλά πρέπει επιπροσθέτως το σχετικό αίτημα του να γίνει αποδεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση, πράγμα που σημαίνει ότι λαμβάνεται πλέον υπόψη και το δικό της συμφέρον, εκτός από αυτό του ιδιοκτήτη του απαλλοτριωθέντος ακινήτου. Και δ) αν το αίτημα του καθού η απαλλοτρίωση γίνει δεκτό από την αρχή αυτή, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης (αφού ισχύει η ήδη καθορισμένη), ούτε η αναζήτηση (από τον δικαιούχο της αποζημίωσης) τόκων υπερημερίας. Καθίσταται εξ αυτών σαφές ότι - μετά την αυτοδικαίω όρη της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης - ο καθού δεν δικαιούται να ζητήσει με αγωγή ή με την έκδοση διαταγής πληρωμής να του καταβληθεί η προσωρινά ή οριστικά καθορισμένη αποζημίωση, αν προηγούμενος: α) δεν ζητήσει με τυπική και εμπρόθεσμη αίτηση τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και β) δεν γίνει δεκτή η αίτηση του από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και είναι η υπόχρεη για την καταβολή της αποζημίωσης. Αν φυσικά παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή του ενός έτους και παρά τούτα το ακίνητο έχει καταβληθεί και η προθεσμία από το φορέα εκτέλεσης του έργου, απομένει στον κύριο αυτού η δυνατότητα να στραφεί κατά του ως άνω φορέα και να ζητήσει αποζημίωση για την παράνομη κατάληψη. Επομένως, υπό την ισχύ της νέας ως άνω διατάξης, στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα αίτηση για διατήρηση της απαλλοτρίωσης ή η υποβληθείσα απορριφθεί, δεν μπορεί πλέον να υποστηριχτεί ότι η αυτοδικαίω όρη της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης μόνον από τον καθού η απαλλοτρίωση μπορεί να προταθεί, γιατί εξυπηρετεί αποκλειστικά το συμφέρον αυτού, όχι δε και από τον υπέρου η απαλλοτρίωση ή από τον υπόχρεο προς καταβολή της αποζημίωσης. Η εν λόγω θέση μπορεί πλέον να θεωρηθεί ορθή μόνο για το χρονικό διάστημα της προθεσμίας του ενός έτους (το οποίο αρχίζει μετά την εκκίνηση της προθεσμίας του ενάμιο έτους που προκάλεσε την αυτοδικαίω όρη της απαλλοτρίωσης), μέσα στο οποίο ο καθού η απαλλοτρίωση, εάν το επιθυμεί, μπορεί να ζητήσει με τον προβλεπόμενο τυπικό τρόπο τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και την καταβολή της δικαστικά καθορισμένης αποζημίωσης. Ενόςω διαρκεί η προθεσμία αυτή και το ζήτημα της άρσεως είναι ακόμα εκκρεμής, ο μόνος που νομιμοποιείται να προτείνει (δικαστικά ή εξωδίκως) την όρη της είναι ο καθού η απαλλοτρίωση. Αν όμως υποβάλλει εμπρόθεσμα την τυπική ως άνω δήλωση-αίτηση και το αίτημά του γίνει αποδεκτό από την αρχή, τότε η απαλλοτρίωση διατηρείται και είναι ισχυρή, δικαιούμενος να αξιώσει με αγωγή ή διαταγή πληρωμής την ήδη ορισθείσα αποζημίωση (χωρίς τον ανακαθορισμό της και τόκους υπερημερίας). Αν αντίθετα απορριφθεί η αίτηση του ή αφήσει και παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του ενός έτους, η αυτοδικαίω όρη της απαλλοτρίωσης οριστικοποιείται και δεν γεννώνται πλέον δικαιώματα και</p>	<p>υποχρεώσεις από αυτήν. Ο καθού η απαλλοτρίωση δεν μπορεί να αξιώσει την καταβολή της ορισθείσας αποζημίωσης και, αν τη ζητήσει, αποκρούεται από τον (πρώην) υπόχρεο σε καταβολή της με την προβολή της ενστάσεως ότι η αυτοδικαίω όρη της απαλλοτρίωσης οριστικοποιήθηκε και (η απαλλοτρίωση) δεν παράγει πλέον έννομες συνέπειες. Γι' αυτό στη συνέχεια, με το άρθρο 131 παρ. 1 ν. 4070/2012, προστέθηκε παρ. 10 στο άρθρο 20 του ν. 2882/2001 (Κ.Α.Α.Α.) ως εξής: "Εφόσον η απαλλοτρίωση έχει αρθεί αυτοδικαίως, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 11 η ανακαλήθηκε νομίμως, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 11, δεν υφίσταται δικαίωμα του καθού η απαλλοτρίωση για την έγερση καταψηφιστικής αγωγής, με αντικείμενο την καταβολή της οριστικής αποζημίωσης". Ως προς το αν η τελευταία αυτή διάταξη εφαρμόζεται ή όχι και επί των εκκρεμών (κατά την έναρξη της ισχύος του ν. 4070/2012) απαλλοτρίωσης παραρτηρείται αόραδα διατυπώσεως στα μεταβολική διάταξη του άρθρου 146, στην οποία προσδιορίζεται ποίς από τις νέες διατάξεις εφαρμόζονται αποκλειστικά στις απαλλοτρίωσης που κηρύσσονται από την έναρξη της ισχύος του και επεξεξ (παρ. 1) και ποίς εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών απαλλοτρίωσης (παρ. 2 έως 10). Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή έχει χαρακτήρα ερμηνευτικού νόμου και επομένως έχει εξ αυτού του λόγου αναδρομική ισχύ, αφού ουσιαστικά δεν εισάγει νέα ρύθμιση αλλά καταγράφει τις προπεριγραφείσες έννομες συνέπειες πληρώσεως των προϋποθέσεων του προγενέστερου νόμου. Ειδικότερα, καταγράφει τις συνέπειες που θα είχε (για το δικαίωμα του θιγόμενου ιδιοκτήτη να αξιώσει την καταβολή της αποζημίωσης που ορίστηκε για μια προθεσμία) η οποία έχει αρθεί αυτοδικαίως κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 11 ν. 2882/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011) το γεγονός ότι ο θιγόμενος ιδιοκτήτης δεν έχει υποβάλλει αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτρίωτική απόφαση, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την παρέλευση της προθεσμίας περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης ή έχει υποβάλλει με αίτηση η οποία δεν έχει γίνει δεκτή. Την εκδοχή αυτή ενισχύει και το γεγονός ότι η νέα παράγραφος 10 του άρθρου 20 του ν. 2882/2001 αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 11, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011, η οποία έχει ρητά αναδρομική δύναμη, άρα αναφέρεται σε όλες τις απαλλοτρίωσης που καταλαμβάνει υπό την ισχύ του το νέο άρθρο 11 παρ. 3 ν. 2882/2001. Σε κάθε περίπτωση - και υπό την ισχύ της νέας ρύθμισης του άρθρου 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011 - πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ενόσω διαρκεί η προθεσμία να την υποβάλει από τον καθού η απαλλοτρίωση αίτηση για τη διατήρηση της μετά την αυτοδικαίω όρη της, αυτός αποκλειστικά νομιμοποιείται να προτείνει την όρη της, όμως μετά την παρέλευση άπρακτης της σχετικής προθεσμίας ή την τυχόν απορριψη της αίτησής του από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση, δικαιούται όχι μόνον αυτός αλλά και η υπόχρεη σε καταβολή της αποζημίωσης αρχή, έχοντας έννομο προς τούτο συμφέρον, να προτείνει και να επικαλεσθεί, δικαστικά και εξωδίκως, την όρη της απαλλοτρίωσης αφού αυτή ως μη υφιστάμενη δεν παράγει έννομες συνέπειες και άρα δεν γεννά υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με τις παραδοχές της προσβαλλόμενης αποφάσεως, όπως αυτές εκτέθηκαν παραπάνω, η υπ' αριθ. 371/2010 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδας αποζημίωσης, δημοσιεύθηκε στις 17.5.2010. Επομένως από την ανωτέρω ημερομηνία μέχρι τις 17.11.2011 παρήλθε χρονικό διάστημα ενάμιου έτους, χωρίς να έχει συντελεστεί η αναγκαστική απαλλοτρίωση με την εκ μέρους του εκκαλούντος (και ήδη αναρρισεβόντος) Ελληνικού Δημοσίου προήκωσας στις εφεσβλήτες (και ήδη αναρρισεβλήτες) καταβολή της αποζημίωσης και συνεπώς επήλθε η αυτοδικαίω όρη της. Περαιτέρω, οι εφεσβλήτες δεν υπέβαλαν μέσα σε ένα έτος από την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας αίτηση και υπεύθυνη δήλωση στην αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση για τη διατήρησή της, ήτοι έως 17.11.2012, δεδομένου ότι από τις 27.10.2011 τέθηκε σε ισχύ το άρθρο 39 του ν. 4024/2011, ή σε κάθε περίπτωση έως τις 31.12.2012, δεδομένου ότι παρήγαγε η</p>

δυνατότητα αναδρομικής ισχύος της ανωτέρω ρύθμισης και για απαλλοτριώσεις που είχαν ήδη αυτοδικαίως αρθεί. Σχετική αίτηση και υπεύθυνη δήλωση υπέβαλαν οι εφεσβλητές στην αρμόδια υπηρεσία εκπρόθεσμα, στις 13.9.2013. Επομένως, στις 15.5.2013, που οι εφεσβλητές κατέθεσαν αίτηση στη Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και εκδόθηκε η προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής, είχε ήδη παρέλθει χρονικό διάστημα ενάμιση έτους από την απόφαση του προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης, χωρίς μέσα σ' αυτά να συντελεστεί η απαλλοτρίωση, η οποία έτσι ήρθε αυτοδικαίως, αφού οι εφεσβλητές δεν υπέβαλαν ακολούθως εντός έτους από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, άλλως έως τις 31.12.2012, αίτηση και υπεύθυνη δήλωση περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης. Όμως την αυτοδικαίη ανάκληση της απαλλοτρίωσης, αποβλέπουσα μόνο στο συμφέρον των εφεσβλητών, μπορούσαν να προτείνουν μόνον οι ίδιες και όχι το εκκαλούν Ελληνικό Δημόσιο. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο, παρότι δέχεται ότι οι αναιρεσβλητές (καθών η απαλλοτρίωση) δεν υπέβαλαν εμπρόθεσμα προς την αρμόδια διοικητική αρχή αίτηση και υπεύθυνη δήλωση, ζητώντας τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και την καταβολή της προσδιορισμένης αποζημίωσης και επομένως η αυτοδικαίη άρση τη απαλλοτρίωσης οριστικοποιήθηκε, με αποτέλεσμα να μη οφείλεται από το Δημόσιο η προσδιορισμένη αποζημίωση (που επιδικάσθηκε με την ανακοπόμενη διαταγή πληρωμής), εν τούτοις έκρινε ότι το αναιρεσείον Ελληνικό Δημόσιο δεν νομιμοποιείτο να επικαλεσθεί την από την ανωτέρω αιτία άρση της ένδικης απαλλοτρίωσης, την οποία μόνον οι αναιρεσβλητές μπορούσαν (κατά το Εφετείο) να προβάλλουν. Συνακόλουθα έκρινε ότι το Δημόσιο δεν νομιμοποιείτο να προτείνει τον πρώτο λόγο της ένδικης ανακοπής του και αρθά επομένως απορρίφθηκε με την πρωτόδικη απόφαση ο λόγος αυτός, με τον οποίο το αναιρεσείον ζήτησε την ακύρωση της ανακοπόμενης διαταγής πληρωμής, ισχυριζόμενο ότι χωρίς νόμιμη αιτία εκδόθηκε αυτή, αφού κατά το χρόνο που ζητήθηκε η έκδοσή της (15.5.2013) είχε ήδη αρθεί αυτοδικαίως η αναγκαστική απαλλοτρίωση του ακινήτου των αναιρεσβλητών και η άρση είχε οριστικοποιηθεί, με αποτέλεσμα να μη υφίσταται πλέον αξίωση τούτων για καταβολή της αποζημίωσης και αντίστοιχη υποχρέωση του Δημοσίου. Έτσι που έκρινε το Εφετείο, με συνέπεια να απορρίψει το σχετικό πρώτο λόγο της έφεσης του αναιρεσείοντος Ελληνικού Δημοσίου κατά της πρωτόδικης απόφασης, με τον οποίο επανέφερε τον αντίστοιχο πρώτο λόγο της ανακοπής του, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 1 και 11 παρ. 3 του Κ.Α.Α.Α. (ν.2882/2001), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011, αφού κατά τις προπαρατιθέμενες νομικές αιτιολογίες, μπορούσε το Ελληνικό Δημόσιο να προτείνει ως λόγο ακύρωσης της ανακοπόμενης διαταγής πληρωμής την αυτοδικαίη άρση της απαλλοτρίωσης του ακινήτου των εφεσβλητών, δεδομένου ότι όχι μόνον παρήλθε άπρακτη η προβλεπόμενη για τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης προθεσμία του ενάμιση έτους από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό καθορισμό της αποζημίωσης, αλλά επί πλέον παρήλθε άπρακτη και η εν συνεχεία αυτής προθεσμία του ενός έτους που ο νόμος προβλέπει για την υποβολή από τις αναιρεσβλητές αίτησης προς διατήρηση της απαλλοτρίωσης. Επομένως είναι βάσιμος και έπρεπε να γίνει δεκτός ο μοναδικός λόγος της αίτησης ανάρσεως, με τον οποίο προσάπτεται στην προσβαλλόμενη εφετειακή απόφαση πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ. Συνακόλουθα, ο από το άρθρο 559 αριθμός 1 του ΚΠολΔ μοναδικός λόγος της αίτησης για ανáιρεση της 3213/2015 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών, ο οποίος παραπέμφθηκε στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου με την 293/2017 απόφαση του Α2 Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, πρέπει να απορριφθεί και αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος ανάρσεως προς έρευνα πρέπει να απορριφθεί και η ένδικη αίτηση ανάρσεως στο σύνολό της. Τα δικαστικά έξοδα των διαδίκων της όλης αναιρετικής δίκης πρέπει να συμψηφισθούν στο σύνολό τους, λόγω της ιδιαίτερης δυσχέρειας που παρουσιάζει η ερμηνεία των διατάξεων που εφαρμόσθηκαν (άρθρο 179, 183 ΚΠολΔικ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει τον παραπεμφθέντα στην Τακτική Ολομέλεια, με την 293/2017 απόφαση του Α2 Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, μοναδικό λόγο της από 5-10-2005 αίτησης του Ελληνικού Δημοσίου για ανáιρεση της 3213/2015 απόφασης του Εφετείου Αθηνών και την αίτηση αυτή σύνολό της.

Συμψηφίζει στο σύνολό τους τα δικαστικά έξοδα των διαδίκων

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, την 14 Ιουνίου 2018.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, την 16 Ιουλίου 2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ